

ABRAHAM

B. YEHOSHUA

MOTERIS

JERUZALĖJE

Sofoklis

ABRAHAM

B. YEHOSHUA

MOTERIS

JERUZALÈJE

Sofoklis

Vilnius, 2016

UDK 821.411.16-31
Ie-01

Versta iš:
Abraham B. Yehoshua.
*Shlichuto Shel Hamemuneh
Al Meshave Enosh.* 2004

Knygos leidimą rėmė

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

ISRAEL

Embassy of Israel
LITHUANIA

TEVA

Copyright © 2004 by Abraham B. Yehoshua
First published under the Hebrew
original title SHLICHUTO SHEL
HAMEMUNEH AL MESHAVE ENOSH
by Hakibbuz Hameuchad, Tel Aviv
© Kristina Gudelytė, vertimas į lietuvių
kalbą, 2016
© Leidykla „Sofoklis“, 2016

ISBN 978-609-444-184-4

PIRMA DALIS

Žmogiškųjų išteklių vadovas

Nors žmogiškųjų išteklių vadovas nesitikėjo tokios misijos, šį vaiskų rytą jis, atrodo, pagaliau suvokė jos reikšmę. Tą pačią akimirką, kai prie smilkstančio židinio buvo išverstas ir smulkiau paaiškintas senyvos moters vienuolės apdarais prašymas, vyras pasijuto pakylėtas, o Jeruzalė, tas nuskuręs, amžinose kančiose skendintis miestas, kurį jis paliko prieš savaitę, visai kaip vaikystėje ir vėl maudėsi šlovės spinduliuose.

Šiai keistai misijai buvo ryžtasi dėl atsitiktinai įsivėlusios biurokratinės klaidos, į kurią dėmesį atkreipė vienas Jeruzalės savaitraštis. Tokį nesusipratimą būtų buvę visai nesunku ištaisyti – pagrįstai pasiteisinti, o drauge neprošal ir atsiprašyti. Tiesa, saugodamas savo nepriekaištingą vardą ir būgštaudamas, kad atsiprašymo – juo iš tiesų būtų buvę nesunku viską užglaistyti – gali nepakakti, įmonės direktorius, užsispyręs aštuoniasdešimt septynerių senis, iš savęs ir pavaldinių pareikalavo atgailos ir apčiuopiamų veiksmų, kuriuos vainikavo kelionė į tolimąją šalį.

Dėl ko senis taip sielojosi? Iš kur toji kone religinė paskata nedelsiant griebtis veiksmų? Galbūt ją nulėmė visą šalį, o ypač Jeruzalę, užgriuvęs sunkmetis, kuris, tiesa, jo paties verslo nėra nepalietė, netgi atvirkščiai; nejaugi finansinė įmonės sėkmė, kai aplinkui vienas po kito sunkumus išgyveno ar buvo sužlugdyti anksčiau atrodę klestinčios verslininkai, pažadino seno liūto budrumą trūks plyš atremti bet kokią viešą kritiką, kurią, tikra likimo ironija, pagrasino paskleisti jo paties remiamas savaitraštis? Tie-

sa, straipsnio autorius, amžinas kandidatas į humanitarinių mokslų daktarus, vietos moralę ginantis radikalas, atsargus jautis porceliano parduotuvėje, iš pradžių nė neįtarė, kas stovi anapus leidinio, neatsisakančio į savo glėbį priimti pagiežingą straipsnį. O jei ir būtų žinojęs, vargu ar būtų mažiau kandžiojęsis. O štai vyriausiajam laikraščio redaktoriui ir leidinio savininkui užteko sveiko proto negadinti kolegai savaitgalio nemalonia staigmena, galinčia pakenkti jūdvių verslo santykiams, todėl, akimis permetęs pasakojimą bei jį iliustruojančią nuotrauką, kurioje matyti sudraskytas, krauju aptaškytas algalapis, aptiktas žuvusiosios pirkinių krepšyje, jis nusprendė įmonės direktoriui pirmajam suteikti galimybę pasiaiškinti ar, reikalui esant, atsiprašyti.

Tiesą sakant, šis straipsnis nė iš tolo nekvepėjo skandalu, todėl vargu ar būtų sulaukęs didesnio atgarsio. Nors ką gali žinoti: kai miesto gatvėse atsitiktiniai praeiviai kone kasdien tampa teroristinių išpuolių aukomis, sąžinės priekaištai pratrūksta pačiais netikėčiausiais būdais. Darbo dienos einant į pabaigą, kai žmogiškųjų išteklių valdymo skyriaus vedėjas, dar ryte pažadėjęs buvusiai žmonai laiku baigti darbą ir vakare pasirūpinti jūdvių vienturte dukra, kaip įmanydamas bandė išsisukti nuo susitikimo su įmonės direktoriumi, administratorė, ilgametė įmonės tarnautoja, jam pastojo kelią. Pastebėjusi senio nerimą, moteris pačiu laiku suskubo paakinti žmogiškųjų išteklių vadovą laikinai pamiršti bet kokius įsipareigojimus šeimai.

Šiaip abiejų vyrų santykiai buvo pagrįsti abipusiu pasitikėjimu ir palankumu. Dar eidamas prekybos agento

pareigas, žmogiškųjų išteklių vadovas atrado kelias trečiojo pasaulio šalių rinkas, į kurias sėkmingai buvo pradedtas tiekti įmonei priklausančios gamyklos popierius bei raštinės reikmenys. Pradėjus byrėti prekybos agento santuokai – iš dalies tai nutiko dėl jo nuolatinųjų komandiruočių – senis, nors ir nenoriai, sutiko pavaldiniui laikinai patikėti įmonės žmogiškųjų išteklių valdymo skyriaus vedėjo pareigas. Dirbant tokį darbą atsirado galimybė nakintis miegoti namuose ir taip pabandyti ištaisyti padėtį. Tiesa, dėl nuolatinųjų komandiruočių kilęs priešiškusis peraugo į dar stipresnius nuolatinio buvimo šalia nuodus ir tarp sutuoktinių atsivėrusios pragaištingos bedugnės – iš pradžių emocinės, vėliau loginės, o galiausiai ir seksualinės – niekaip nebebuvo įmanoma įveikti. Po skyrybų vyras nebegrižo prie senųjų pareigų, – nors šios jam ir buvo prie širdies, – nes turėjo vilties susigrąžinti bent jau vienturtės dukters pasitikėjimą.

Vos žmogiškųjų išteklių vadovas pravėrė įmonės direktoriaus kabineto duris, anapus kurių žiemą vasarą, rytas vakaras sklido elegantiška, mažumėlę prislopinta šviesa, jį beregint visu svoriu užgriuvo tas nelemtas straipsnis, kurį grasino išspausdinti vietinis savaitraštis.

– *Mūsų* darbuotoja? – nė neprisėdęs perskaitė žmogiškųjų išteklių vadovas. – Tai neįmanoma. Aš tikrai būčiau apie tai žinojęs. Čia bus įsivėlusį klaidą.

Įmonės direktorius nieko neatsakė, tik vieną po kitos tiesė išsimėčiusias straipsnio skiltis, kurias visas taip ir neprisėdęs žmogiškųjų išteklių vadovas ryte prarijo akimis.

Straipsnis buvo pavadintas *Už mūsų kasdienės duonos – sukrečiantis abejingumas*.

Jame buvo rašoma apie maždaug keturiasdešimties metų moterį, prieš savaitę mirtinai sužeistą Jeruzalės turgavietėje per teroristinį išpuolį. Su savimi ji neturėjusi jokio asmens dokumento, o vienintelis jos tapatybę padėjęs nustatyti įrodymas – ši mėnesį jų įmonės išduotas, tiesa, dabar jau sudraskytas ir krauju aptaškytas bevardis algalapis. Ligoninėje moteris dvi dienas grūmėsi su mirtimi, tačiau per tą laiką nei jos kolegos, nei vadovai nesiteikė pasidomėti ligoninės būkle. Net ir užgesus gyvybei, moteris ilgai išgulėjusi ligoninės lavoninėje visų pamiršta ir neatpažinta – niekas nepanoro nei apverkti jos tragiško likimo, nei pasirūpinti laidotuvėmis. Toliau sekė trumpas jų įmonės aprašymas, kuriame buvo paminėta didžiulė, visoje šalyje gerai žinoma įmonei priklausanti kepykla, kurią dar XX amžiaus pradžioje įkūrė dabartinio jos vadovo senelis; minėtoji įmonė neseniai išplėtusi veiklą ir įsteigusi raštinės reikmenų gamyklos padalinį. Straipsnyje įdėtos dvi nuotraukos, kuriomis bandoma pristatyti už šį įvykį galimai atsakingus asmenis. Vienoje kelių dešimtmečių senumo fotografijoje puikavosi pats įmonės direktorius; kitoje, naujutėlaitėje, neryškus žmogiškųjų išteklių valdymo skyriaus vedėjo siluetas. Pastaroji veikiausiai fotografuota slapčia. Po ja įžūliai skelbiama, esą žmogiškųjų išteklių valdymo skyriaus vedėjo pareigas šis žmogus užsitarnavęs dėl skyrybų su žmona.

– Klastingas žaltys! – pasipiktino žmogiškųjų išteklių vadovas. – Toks trumpas straipsnis, o kiek šlykštaus melo...

Tiesa, seniui, regis, nėraž nerūpėjo patirtos nuoskaudos, jo galvoje sukosi apčiuopiami veiksmai. Jei šiandien toks rašymo stilius visuotinai paplitęs, prieš vėją nepapūsi, o štai dėl jiems mesto kaltinimo dera susirūpinti. Šiaip ar taip, savaitraščio redaktorius pasielgė garbingai ir suteikė jiems galimybę dar tame pačiame numeryje pasiaiškinti ir taip sušvelninti mestus kaltinimus, kurie delsiant iki kito numerio tik spėtų įgyti pagreitį. Štai kodėl dera kaip galima greičiau išsiaiškinti, kas buvo toji moteris ir kodėl niekas nieko apie ją nežino. Tiesą sakant – kodėl gi ir ne? – būtų pravartu susisiekti su tuo žurnalistu, klastingu žalčiu, ir pabandyti sužinoti, kas jam dar yra žinoma. Kas ten žino, kokius spąstus jis dar yra paruošęs.

Kitaip tariant, žmogiškųjų išteklių vadovas, atidėjęs į šalį visus rūpesčius, privalėjo visą dėmesį sutelkti į šią užduotį. Juk žmogiškųjų išteklių valdymo skyriaus vedėjo pareiga rūpintis ne tik darbuotojų atostogomis, nedarbingumo pažymėjimais ar pensijomis, bet ir jų mirtimis. Jei straipsnis bus išspausdintas be jokio atsako, kaltinimai „sukrečiančiu abejingumu“ ir sąžinės nebuvimu visuomenėje gali sukelti protestą, kuris jų klestinčiam verslui neišvengiamai padarytų nuostolių. Šiaip ar taip, tai nėra tik paprasta niekam neįdomi kepyklėlė: kiekvienas joje iškeptas ir parduotas duonos kepalėlis garsina garbingą jos įkūrėjo vardą. Tai kurių galų varžovams suteikti pagundą bandyti keršyti?

– Keršyti? – suprunkštė žmogiškųjų išteklių vadovas. – Ir kam tai galėtų rūpėti? Ypač šiais laikais...

– Man, – susierzinęs pertraukė įmonės direktorius. – Ir ypač šiais laikais...

Žmogiškųjų išteklių vadovas nudelbė akis, sulankstė straipsnį ir įsikišo jį į kišenę netverdamas kaily kuo greičiau iš čia dingti, kol senis dar nepradėjo svaidytis kaltinimais ne tik dėl netikslių jo vadovaujamo skyriaus pateiktų duomenų, bet ir dėl paties teroristinio išpuolio.

– Nesirūpinkite, – patikino jis išspaudęs šypsena. – Jau rytoj iš pat ryto dėsiu visas pastangas išsiaiškinti, kas toji moteris.

Aukštaūgis, stambaus sudėjimo, blyškaus veido senis brangiais drabužiais susmuko į krėslą. Prislopintoje šviesoje nelyginant karališkojo pavo plunksnos puikavosi jo didinga, senove dvelkianti *pompadour* stiliaus plaukų ketera. Būgštaudamas dėl pavojuje atsidūrusio savo gero vardo, įmonės vadovas netikėtai sugriebė pavaldinio petį ir stipriai jį suspaudė.

– Rytoj ryte bus per vėlu, – iš lėto ir iki skausmo aiškiai senis išbėrė žodžius. – Dar šįvakar. Tučtuojau. Nevalia veltui švaistyti nė minutės. Dar iki švintant privalome viską išsiaiškinti, kad ryte redakcijai galėtume išsiųsti išsamų atsakymą.

– Šįvakar? Tučtuojau? – žmogiškųjų išteklių vadovas atrodė priblokštas. – Atsiprašau, bet negaliu. Jau vėlu.

Vyras turėjęs neatidėliotinų reikalų. Jo žmona – tiksliau, buvusi žmona – išvykusi, todėl jis pažadėjęs pasirūpinti jų dviejų dukra ir nuvežti ją į šokių pamoką. Dėl nuolatinių teroristinių išpuolių viešojo transporto geriau vengti.

– Kam taip skubėti? – pavaldinys pabandė pasipriešinti. – Tas prakeiktas straipsnis bus išspausdintas tik penktadienį. O šiandien dar tik antradienis. Laiko turime į valias.

Tiesa, įmonės direktorių slėgė pernelyg didelis rūpestis dėl jam bandomo primesti abejingumo. Ne, laiko visai neliko. Laikraščio redakcija užsidaro jau rytoj vakare, vadinasi, jei iki to laiko jie nesulauks atsakymo, šis nebebus išspausdintas dar šį savaitgalį, ir teks laukti visą savaitę, o per tą laiką neišvengiamai pasipils įvairiausio plauko kaltinimai. Jei žmoniškųjų išteklių vadovas atsisako viską nedelsdamas ir nuodugniai išsiaiškinti, tegu tiesiai šviesiai tai ir pasako. Tokiu atveju nieko nelaukiant bus rastas kitas žmogus, galbūt net pakeisiantis jį...

– Minutėlę... Atsiprašau... – lemeno žmoniškųjų išteklių vadovas. Abejingai mestas iššūkis jį skaudžiai gėlė ir ne juokais siutino. – O ką man daryti su dukra? Kas ja pasirūpins? Juk pažįstate jos motiną, – karčiai guodėsi jis. – Ji mane užmuš...

– Dukra pasirūpins ji, – nutraukė įmonės direktorius, bakstelėdamas pirštu į administratorę, kuri nuo minties, kad jai patikėti šeiminiai rūpesčiai, išraudo it vėžys.

– Ką bandote pasakyti?

– O kaip tau atrodo? Ji nuveš tavo dukterį, kur reikia, ir pasirūpins kaip sava. O dabar pasiraitokime rankoves ir pabandykime tam klastingam žalčiui įrodyti, kad nesame abejingi daugiau nei jis pats... Ir mums iš tiesų rūpi. Dėl Dievo meilės, mielas mano, o kas mums belieka? Deja, neturime kito pasirinkimo.

– Taip, mieloji, taip, mano vaike, viską puikiai suprantu. Žinau, kad manęs neprašei, tačiau maldauju – padaryk tai dėl mamos. Ir dėl manęs. Toji moteris nuveš tave į šokių pamoką ir parveš atgal. Nėra pasirinkimo. Nėra kito pasirinkimo.

Kalbėdamas meilikuojamu balsu, primenančiu įmonės direktoriaus, vyras taip tikėjosi nuraminti nusivylusią dukterį, kuriai reikėjo ne asmeninio vairuotojo, o tėvo.

– Taip. Žinau. Buvau tau pažadėjęs ir prisiekęs, bet atsitiko šis tas baisaus. Būk supratinga. Išpuolio metu žuvo viena mūsų darbuotoja ir aš privalau tuojau pat viskuo pasirūpinti. Nejau norėtum, kad mane atleistų iš darbo? Neturiu pasirinkimo, – taip žmogiškųjų išteklių vadovas pabandė atremti buvusios žmonos priekaištus, nes, iš dukters sužinojusi apie pasikeitusius buvusio sutuoktinio planus, suskubo jam telefonu pažerti kaltinimus dėl pareigų nevykdymo.

Senajo įmonės direktoriaus paprasti, bet guodžiantys žodžiai „nėra pasirinkimo“ lyg priesaika be perstojo aidėjo viduje ir suteikė jėgų. Ir ne tik tą ypatingai ilgą ir keblią naktį, kai net nepabūgo iškviesti mirusiųjų dvasių, bet ir ateinančiomis, ne ką mažiau keistomis dienomis, kai dar tą patį savaitgalį teko leisti į tolimą ir šaltą lygumų kraštą ir pasirūpinti laidotuvėmis, kai užklupdavo dvejonės ir nežinomybė, sunkaus pasirinkimo ir sutrikimo akimirkomis; šiuos du žodžius jis nesiliovė kartojęs ir savo bendrakeleiviams, tarsi

šie būtų vėliavnešiai, tolumoje šviečiantis švyturys, padėjęs irtis miglose, drąsinęs ir rodęs kelią. *Nėra pasirinkimo.* Reikia eiti iki galo, net jei viską tektų kartoti iš naujo.

Šiais paprastais žodžiais žmogiškųjų išteklių vadovas kalbėdamas telefonu įskeitė į kampą ir savo sekretorę, kuri šiandien jo neatsiklaususi anksčiau išsmuko namo. Negelbėjo nė pasiteisinimai, esą auklė jau išėjusi ir nėra kam prižiūrėti kūdikio. Įmonės direktoriaus būgštavimai dėl mesto kaltinimo sukrečiančiu abejingumu vyrui suteikė ryžto atkakliai laikytis savo ir prireikus net pagrasinti.

– Jei nėra ką daryti, atvažiuok su vaiku, aš juo pasirūpinsiu. Dabar svarbiausia kaip galima greičiau nustatyti sudraskyto algalapio savininkę, ir tik tu viena sugebėsi tą padaryti.

Tą pačią akimirką prašniokštė skalsus gūsingas lietaus šuoras. Tai buvo ankstyvos, dosnios ir gilios žiemos pranašas. Tais metais jos isties būta įkyrios, bet guodžiančios. Į lietumis plaušančią žiemą sudėjome savo visas bebaigiančias rusenti vil-tis ir tikėjome, kad tai jai, o ne gausiems apsaugos ir policijos darbuotojams pavyks mirtinai sušaldyti savižudišką priešų grėsmę. Perdžiūvusi žemė virto sodria akimis neaprėpiama žaluma, kur bepažvelgsi, visur pražydo gėlės ir sužaliavo žolė, kurios kvapą jau buvome spėję pamiršti. Nepriešgyniavome ir nesiskundėme atgaitą teikiančiomis liūtimis, gausiai išsilieju-siomis į šaligatvius ir kelius ir suardžiusiomis įprastinę tėkmę, nes puikiai supratome, kad toli gražu ne viskas pradings. Dalis vandens subėgs į požeminius telkinius ir karštomis vasaros die-nomis mus laimins savimi.

Kai, ryškėjant pirmiesiems sutemų ženklams, atvyko susisupusi ir lietaus permerkta sekretorė, žmogiškųjų išteklių vadovas iš pradžių pagalvojo, kad veikiausiai jai pavyko rasti žmogų, kuris pasirūpintų kūdikiu. Tačiau kai moteris suskleidė skėtį, nuo pečių nusimetė geltoną apsiaustą ir nusivilko didžiulį kailinį paltą, jis pastebėjo nešyklėje tvirtai sėdintį raudonžandį kūdikį, nepaleidžiantį iš burnos čiulptuko ir akimis įdėmiai stebintį nepažįstamąjį.

– Kas čia per būdas nešioti kūdikius? – nusistebėjo vyras. – Juk taip galima ir uždusinti.

– Dėl to gali nesirūpinti, – atkirto sekretorė, jos balse nuskambėjo griežta gaidelė ir skyrėsi nuo tono, kuriuo buvo pratusi bendrauti darbo metu, tada pasodino vaiką ant kilimo ir įkišo jam kitą čiulptuką. Tarsi ieškodamas sau deramo tikslo, mažylis apsidairė, išspjovė naująjį čiulptuką, apsvirtė ant pilvo ir stebėtinai greitai pasileido keturiomis, pirštukais spausdamas išspjautąjį žinduoką.

– Lėk iš paskos, juk pažadėjai, kad prižiūrėsi, – vis dar susierzinusi, tačiau draugiškai paragino sekretorė, tada paėmė straipsnį ir iš lėto rimtu veidu įniko jį skaityti. Paskui atidžiai iš visų pusių apžiūrėjo suplėšyto algalapio, ras-to žuvusios darbuotojos rankinėje, nuotrauką ir galiausiai kreipėsi į savo viršininką, kuris pasileido keturpėščiam kūdikiui įkandin.

– Kada įvyko tas sproginimas?

Įvardijus tikslią datą, moteris mintyse paskaičiavo, kad žuvusioji iki nelaimės jų įmonėje nebedirbo jau gerą mėnesį. Dėl nesuprantamų priežasčių žūties dieną jai dar buvo išmo-

kėta alga, nors formaliai moteris nebebuvo jų įmonės darbuotoja, todėl šis skandalingas straipsnis tėra tik muilo burbulas.

Žmogiškųjų išteklių vadovas, neatplėšdamas akių nuo kūdikio, kuris jau buvo spėjęs pasiekti duris, ir svarstydamas, ar užkirsti mažajam kelią, ar leisti iššliaužti į koridorių, niurzgėdamas atšovė:

– Buvo ar nebuvo, burbulas ar ne, privalome išsiaiškinti tos moters tapatybę ir nustatyti priežastį, kodėl niekas nieko apie ją nežino. Jei ji buvo atleista ar net išėjo savo noru, kaip nutiko, kad šį mėnesį jai dar buvo išmokėta alga? Juk turėtų būti kokie nors įrašai. Tad pirmyn, nes dabar laikas ypač brangus.

Žmogiškųjų išteklių vadovas pasileido paskui kūdikį, kurį trumpam išgąsdino koridoriuje viešpatavusi tamsa, tačiau jau netrukus mažylis įsidrąsino ir keturpėščias ryžtingai rėpliojo įmonės direktoriaus kabineto pusėn.

Štai kodėl neverta stebėtis, kad vos sulaukę dvidešimties jie jau bando užkariauti Himalajus, – svarstė žmogiškųjų išteklių vadovas, skubėdamas paskui energingąjį smalsuolį, kuris, tik kartkartėmis stabelėdamas trumpam atsipūsti, ropomis bandė įveikti užsibrėžtą maršrutą. Vidutinio ūgio, netrukus keturiasdešimties sulauksiantį augalotą vyrą, kurio trumpoje šukuosenoje jau ryškėjo pirmosios žilų plaukų gijos, pamažu užliejo baisus nuovargis, o viduje augo sunkiai paaiškinamas apmaudas nepažįstamai moteriai, išėjusiai apsipirkti be asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų vien tam, kad jam – ištroškusiam, alkanam ir po dienos darbų visiškai nusivariusiam nuo kojų – dar labiau

apkartintų gyvenimą nelaukta gavus užduotį išsiaiškinti žuvusiosios tapatybę.

Nusigavęs į koridoriaus galą, kūdikis sustojo priešais įmonės direktoriaus kabineto duris; nebuvo abejonių, kad pastarasis šią akimirką kuo ramiausiai vakarieniauja namuose, nes yra tikras, kad jo pavaldinys susigriebs ir laiku pasirūpins, kad būtų išsaugotas nepriekaištingas viršininko vardas. Durys, dailiai apmuštos juodos odos pagalvėlėmis, kad geriau apsaugotų anapus jų audžiamas profesines paslaptis, pastojo smalsiam mažyliui kelią, bet šis, iš rankytės nepaleisdamas čiulptuko, kurio nepametė net savo ilgose kelionės metu, atkakliai bandė įveikti netikėtai iškilusią kliūtį. Tą akimirką iš kito koridoriaus galo ataidėjo pergalingas sekretorės balsas – pasirodo, jai pavyko nustatyti algalapio savininkės tapatybę.

Kaip ten bebūtų, – nors ir mažumėlelę dvejojdamas džiūgavo žmogiškųjų išteklių vadovas, – mano vadovaujamame skyriuje yra šiočia tokia tvarka.

Vyras pasilenkė prie kūdikio ir jėga jį atplėšė nuo taip masinančių užrakintų durų. Mažylis dar nespėjo pratrūkti priešindamasis, o jis paskubomis iškėlė vaiką virš galvos ir tarsi užgrobtą lėktuvą nuskraidino pas motiną, kurios ryškiam kompiuterio ekrane švietė ne tik lentelė su nepažįstamosios asmeniniais duomenimis, bet ir spalvota nebe jaunos, šviešiaplaukės, besišypsiančios moters švytinčiu veidu nuotrauka.

– Beveik neabejoju, kad tai ir yra tavo ieškomas asmuo, – sekretorė baksnojo pirštu į ekraną. – Tuojau pat išspausdinsiu jos nuotrauką, kad prireikus turėtum, kur žvilgtelė-

ti. Dabar, kai pavyko išsiaiškinti, kada ji pradėjo pas mus dirbti, galėsiu be vargo sužinoti, kada tiksliai su ja kalbėjaisi dėl priėmimo į darbą.

– Ar tai aš ją priėmiau į darbą? – stebėjosi žmogiškųjų išteklių valdymo skyriaus vedėjas, nespėjęs motinai atiduoti kūdikio, kuris mažais pirščiukais ėniko čiupinėti jį laikančio vyriškio ausį.

– O tai kas, jei ne tu? Juk liepą pradėjęs eiti šias pareigas išsyk pareikalavai, kad be tavo žinios niekas nebūtų nei priimamas, nei atleidžiamas iš darbo.

– Tai kuo ji dirbo? – skyriaus vedėjas atrodė ne juokais sutrikęs paaiškėjęs, kad jis yra tiesiogiai susijęs su žuvusiaja. – Kokiam skyriuje ji dirbo? Kas jos tiesioginis viršininkas ir kas už ją atsakingas? Ką rodo tavo kompiuteris?

Ieškant atsakymų į šiuos klausimus, kompiuteris nebuvo toks iškalbus. Ekране išmestas kodas liudijo tik tiek, kad moteris priklausė valymo skyriui, o pastarojo darbuotojai paprastai kilnojami iš vieno padalinio į kitą.

– Nenuostabu, – liūdnai sumurmėjo žmogiškųjų išteklių vadovas, – kad net jos žūtis pasiklydo klaidžiuose mūsų skyrių labirintuose...

Sekretorė, ilgametė įmonės darbuotoja ir daugelio naujų sumanymų, tarkim, personalo skyrių pervadinti žmogiškųjų išteklių valdymo skyriumi arba nuskenuoti visų įmonės darbuotojų veidus, autorė, suskubo paprieštarauti skyriaus vedėjui, kuriam dar ne kartą prireiks jos pagalbos.

– Nieko panašaus. Niekas niekada čia nedingsta be žinios. Kiekvienas, net ir žemiausio rango darbuotojas, toks

kaip valytoja, turi savo viršininką, kuris ir privalo pasirūpinti, kad šie laiku ateitų į darbą ir tinkamai jį atliktų.

Sekretorė rodė tokį nuoširdų susirūpinimą administracine įmonės tvarka, o gal net moraliniu jos veidu, jog, regis, net pamiršo namus, kuriuos mažiau nei prieš valandą taip atkakliai priešinosi palikti; moteris nebesuko sau galvos, kad du vyresnieji vaikai namuose kantriai laukia vakarienės; nė motais jai buvo net į langus audros pirštais grėsmingai stuksenanti žiema. Uolioji įmonės tarnautoja buvo pasišovusi trūks plyš apginti įžeistą įmonės vadovo orumą, todėl ir šįsyk su aistriu užsidegimu ėmėsi naujos užduoties; taip pat energingai, kaip kompiuteryje ieškodama duomenų apie žuvusiąją, šįsyk sekretorė knaisiojosi kartotekos dėžėse bandydama tarp šūsnių popierių jose aptikti kažkur užsimetusių praėjusių vasarą priimtos darbuotojos darbo motyvaciją ir asmeninius jos duomenis, kuriuos šiaip ne taip suradusi dar papildė trumpu įmonės gydytojo medicininio išrašu apie naujai priimtos darbuotojos sveikatą. Prie šių dar pridėjusi straipsnį ir dvi nuotraukas, paslaugioji sekretorė surinktuose dokumentuose pramušė skylės ir visus juos susėgė į vieną geltoną segtuvą, kurį, kaip ir pirmuosius, tiesa, ne itin įspūdingus parodymus, ištiesė žmogiškųjų išteklių vadovui. Pradžiai to turėjo pakakti.

Staiga skyriaus vedėjo rankose kūdikis pratrūko verkti. Imdama jį į glėbį, motina paragino vyrą keliauti į savo kabinetą ir atidžiai peržiūrėti visus dokumentus ar bent jau nusukti į šalį akis, kol ji numaldys ašaromis apsipylusio kūdikio alkį, nes kitaip šis tikrai jiems trukdys išsiaiškinti,

„kas gi užvirė visą šią košę?“ Dar nė nebaigusi berti žodžių, sekretorė atsisėgė viršutinę drabužio sagą ir šiam atsilapojus pasimatė pusiau apnuoginta krūtis.

3

– Na, bent jau einu teisingu keliu; bent jau numanau, kur ieškoti informacijos apie žuvusiąją, – žmogiškųjų išteklių vadovas atrodė patenkintas ir, vos įjėęs į savo darbo kabinetą, puolė nukraustinėti stalo, ant kurio paskleidęs plonyčio sekretorės paruošto segtuvo turinį ketino išsamiau jį panagrinėti.

Nors nebuvo būtinybės apžiūrinėti nedidelę skenuotą nuotrauką, keturiasdešimt aštuonerių atviro veido moters portretas patraukė vyro dėmesį. Šviesios akys, virš kurių ryškėjo egzotiška, tamsi, karkasė – tarsi iš šilko – linkis, užsiliejęs kaktai, žvilgsnis, kuris, kaip žmogus, žvelgė į žiūrotoją.

„Sveiki“, – pasveikino jį, – „turiu jums gerą žinutę. Jūs užmiršote ir kaprizai taip lengvai tampa išaugusiu įgyvendinami.“

Maždaug keturiasdešimties metų moteris mirtinai sužeidžiama Jeruzalės turgavietėje per teroristinį išpuolį. Su savimi ji neturi jokio asmens dokumento, tik bevardį didelės kepyklos algalapį. Jos kūnas neatpažintas guli ligoninės lavoninėje. Kai vietinis savitraštis apkaltina kepyklą sukrečiančiu abejingumu, įmonės savininkas paveda žmogiškųjų išteklių valdymo skyriaus vedėjui išsiaiškinti žuvusiosios tapatybę. Iš pradžių savų rūpesčių kamuojamas vyras nenori imtis užduoties, bet po truputį jam veriasi žuvusiosios gyvenimo faktai – nors dirbo valytoja, iš tiesų ji buvo inžinierė, atvykusi į Jeruzalę iš buvusios Sovietų Sąjungos; sprendžiant iš nuotraukos – graži moteris. Įpareigotas surasti jos šeimą žmogiškųjų išteklių vedėjas leidžiasi į neužmirštamą piligriminę kelionę, vedančią iš kepyklos per ligoninės lavoninę į skurdų žuvusiosios butą Jeruzalės senamiestyje, kol galiausiai vyras palieka Izraelį ir pasuka į gimtuosius moters namus.

Abrahamas B. Yehoshua yra vienas iškiliausių Izraelio rašytojų, lyginamas su W. Faulkneriu. Jis gimė 1936 metais Jeruzalėje. Studijavo literatūrą ir filosofiją Jeruzalės universitete, yra parašęs 11 romanų, 3 apsakymų knygas, pjesių ir esė, įtrauktas į *Man Booker International Prize* trumpąjį sąrašą. Romanas „**Moteris Jeruzalėje**“ pelnė *Los Angeles Times Book Prize* ir yra išverstas į daugiau kaip 20 pasaulio kalbų.

www.sofoklis.lt

9 786094 441844